

Incantația pe care ne-o propune pretinde, din chiar formularea titlului (...pentru Elmira Sebat, Cristian Petrescu, Mihai Vărtosu și Emil Șein), un grup de anume interpreți, iar nu un ansamblu vocal-instrumental. Cu toate acestea, personalitatea și măiestria recunoscute ale fiecăruia dintre ei nu s-au putut reliefa, sau cel puțin reconfirma, cu prilejul susținerii acestei compoziții. Iar aceasta nu din vina lor. Se găsește aici idei generoase, sugrumate "inocent" de puținătatea sau chiar absența unei strategii dramaturgice, așa cum s-ar părea la nivelul intenției. Cu aceleași idei - text poetic (Arseni Tarkovski, tatăl celebrului regizor) și interpreți -, dar cu o altă regie de punere în durată sunetului, sunt convins că Laurențiu Beldeanu ar putea dezvălui cu mult mai mult din frumusețile cu care *anima* sa este înzestrată.

Cadența programului a constituit-o lucrarea compozitoarei Adina Dumitrescu. Apelând la conținutul (autentic redat al) unui text de rit vegetal, aparținând culturii unei insule din arhipelagul Noua Caledonie, muzica evocă un spirit care continuă să ne vibreze din adâncimi demult nemaibăgate în seamă. Mezzosoprana (E. S.) și soprana (Adriana Ciobă) s-au acompaniat singure, lovind cu baghete de lemn în câteva instrumente de percuzie, sugerând, prin timbralitatea la care s-a adăugat și vioara (D. M.), o sonoritate arhaică. Poate că amplitudinea pe care instrumentele de percuzie erau capabile s-o redea - prea mică - nu era pe măsura intenției componistice. Se petrece sub audiția acestei lucrări o tresărire a sacralului, care, invocat fiind, își lasă de-auzirii promisiunea nesfârșirii sale de vreme (vocea copiilor Maria Magdalena Probst și Sebastian Petru Dumitrescu).

Poate că unii dintre noi s-au regăsit, în urma acestui concert, mai înșeninați și grație unei alte perspective asupra a ceea ce este natura în imanenta sa origine. Și poate astfel, toridul acelei amiezi de sâmbătă l-am resimțit mai blând...

George BALINT

Ansamblul „Contraste În căutarea armoniei interioare...

De o pregnantă diversitate a ariei de acoperire stilistică, ultima ediție, jubiliară, a SIMN a angrenat în caruselul programărilor, firesc din punct de vedere evenimential, nume interpretative de valoare, mai mult decât familiare publicului român. Firesc, pentru că în jurul acestor "nume" solistice, al acestor formații instrumentale, camerale sau orchestrale s-au constituit de-a lungul anilor schițe de program, s-au aprofundat relații mai mult decât profesionale, iar spiritul creator românesc și-a pus amprenta asupra rezultatelor fonice, mostrele interpretative, aproape în totalitate de referință, fiind aureolate de o anume personalitate proprie, inconfundabilă.

Tălmăcitori de incontestabil talent ai textelor muzicale, atât binecunoscutul trio "Contraste" cât și violonistul elvețian de origine finlandeză Juhani Palola – o prezență inedită pe podiumul festivalului – au constituit o "echipă" ce s-a axat, ca opțiune repertorială, pe componistica elvețiană.

Am putut aprecia cu acest prilej datorat particularității alcătuirii programului lor, tipologia preocupărilor estetice relativ asemănătoare a unei "clase" (la propriu!) de discipoli ai lui Lucian Meșianu (Yann Baud, René Cattin, Jean-Claude Singenthaler, Bashusha Gonvers și Vincent Chapuis), reperabilă în decursul ofertei repertoriale a "Contrastelor", în timp ce Juhani Palola (cărui îi datorăm, în scurtul răstimp al activității sale solistice desfășurate pe diferite podiumuri bucureștene, și versiuni de o deosebită calitate ale unor lucrări românești, precum *Concertul pentru vioară și orchestră* și *Jurnalul '99* pentru vioară și bandă magnetică, ambele purtând semnătura Maiei Ciobanu, alături de cea a *Sonatei op. 7* aparținând lui Dan Dediu) s-a oprit selectiv la partituri concepute de Maria Niederberger (*Album Pages*), Alfons Karl Zwicker (*Thema und Variationen*) și Thomas Mueller (*Gehen/ 45 Vorwärts – und Rückwärts – bewegungen*).

Apropierea analitică minuțioasă a violonistului (și totodată dirijorului!) Juhani Palola față de creațiile studiate (calitate revelată în aceeași măsură pe parcursul tuturor celorlalte evoluții interpretative ale sale, fie că a fost vorba despre muzica elvețiană, fie despre cea românească) a înlesnit, prin acuratețea și claritatea configurării imaginilor sonore, procesul de receptare, spectatorilor oferindu-li-se o viziune total pertinentă asupra variatelor gesturi creatoare. Am remarcat în acest context evidențierea unor caracteristici definitorii ale paginilor muzicale (cum ar fi coroborarea dimensiunii atonale cu "reflexele" tehnicii de tip Paganini din lucrarea Mariei Niederberger, lirismul de factură neoclasică din partitura lui Alfons Karl Zwicker sau modernitatea setului efectologic valorificat pe linia unui anumit

scenariu timbral realizat de Thomas Mueller în demersul său constructiv) absolut necesare panoramării liniilor directoare ale arhitecturii sonore, preocupare ce s-a adăugat însă, evident, aceleia de a reliefa în amănunțime fiecare detaliu la nivel de microorganism sonor.

Virtuților acestui moment solistic reușit pe toate planurile, incluzându-l pe cel al aprecierii publicului, li s-a adăugat prestația de excepție a trio-ului "Contraste", cotă de la care ansamblul nu face rabat cu nici unul din prilejurile aparițiilor sale în fața auditoriului.

Emil Șein (clarinetei, saxofoane), Doru Roman (percuție) și Sorin Petrescu (pian, sintetizor) au configurat o arhitectură gestuală complexă, a cărei plurivalență s-a axat totuși pe un trunchi ideatic comun în tangențialitatea sa cu conceptul de **ritual**, fie el doar o bază simbolică de reflecție (precum recursul la simetrie prin prisma abordării repetate a unui gest minimal – din *Sonata "Copernic"* de Lucian Mețianu – ori la dimensiunea numerologică tratată la diferite paliere de profunzime în decursul fiecărui act componistic).

Stând sub semnul unei combinatorici sonore încă "la modă", precum cea reprezentată de mixtura dintre clarinet ori saxofon și percuție, la care se adaugă aportul pianului sau al sintetizorului (devenit orgă în proiecția imagistică a *Incantației* lui Lucian Mețianu), piesele compozitorilor elvețieni au alcătuit un "puzzle" predominant contemplativ cu iz modal, demarând structural de la algoritmi numerici declarați – la Yann Baud (*ADN*), Jean Claude Singenthaler (*Une dimanche comme les autres*) – sau subînțeleși, ascunși în formule modale ori esențializat arhetipale precum cele din *Le septième état* de René Cattin (o meditație cu implicații sensibil esoterice asupra celei de-a șaptea stări de spirit din perioada Paștelui: Comuniunea), din *Méditation*, aparținând lui Bashusha Gonvers (o muzică de atmosferă, în care efemerul, ipostaziat în atitudini instrumentale contrastante, este grefat pe continuum-ul isonic al benzii magnetice) și apoi din *Rituels*, semnată de Vincent Chapuis (și reprezentând intersecția unor traiectorii mentale configurate de gena succesivă a unor constelații armonice, geneză ce implică și repetitivitatea, una din caracteristicile fundamentale ale **ritualului**, în accepțiunea sa originară).

În final, ca un corolar al reconsiderării valențelor simbolismului arhaic de pe poziții exclusiv contemporane, *Incantația* lui Lucian Mețianu s-a dorit a fi o replică adresată universului schizoid, parte integrantă a propriei noastre existențe, valorificarea semnificativă a recesiunii potențialităților energetice ale celor două "lumi" instrumentale, înzestrate inițial cu destine extrem de diferite, orientându-se către unitatea unei comuniuni fonice, sub imperiul regăsirii identității primordiale, a depășirii contrastelor în căutarea armoniei începuturilor!

Loredana BALTAZAR

Ansamblul „Aperto” și Publicul – anonimul creator

... *cel care continuă să plăsmuiască opera "adăugându-i sensul său"*. Acesta este statutul real al contemplatorului, definit astfel de Mikel Dufrenne, în lucrarea *Fenomenologia experienței estetice*.

Regăsim această idee prezentă în actualitatea muzicală românească?

Cultivarea unei benefice pluralități a interpretărilor – care va conduce la îmbogățirea "ființei" obiectului estetic – precum și, în virtutea acestui deziderat, atragerea unui public mai numeros – realizare care, la rândul ei, va facilita dobândirea unei semnificații mai ample, mai adânci – constituie imperative succesive pe care ar trebui să le aibă permanent în vedere creatorii și (acolo unde este cazul) interpreții, înscriindu-se astfel în fluxul estetic firesc al procesului de **comunicare-receptare**. În atari condiții, se respectă, totodată, un prag minim moral în acest nobil domeniu, căci orice operă de artă este – în sine – un **dar** oferit semenilor, un **semn** de iubire, un exercițiu de libertate a spiritului ce incumbă generozitatea, îngăduința, doriința de a fi mai bun, nevoia de extravertire, împărtășire, comuniune. Toate aceste principii sunt, indiscutabil, valabile și pentru muzica contemporană.

Din imanența muzicii, în general, transpar elementele ei specifice ce țin de intraductibil, inefabil, indicibil. La esența ei nu se ajunge însă decât ascultând-o (de cele mai multe ori reascultând-o), vibrând, în sine, cu ea. Această regulă se aplică și actualei arte a sunetelor. Orice prezentări, explicații, argumentări, analize etc. aparținând specialiștilor, exegeților etc. se înscriu în compartimentul ei tehnic, unde tratarea se poate dovedi, evident, obiectivă, riguroasă, exhaustivă. Cuvintele nu vor substitui